

Володимир Костирко
Рука майстра. Кримінальні історії митців
05.10 – 07.11.2011
Арт-центр Я Галерея на Волоській, 55/57

Певну кількість років тому, разом із споживанням мінімуму візуальної та історичної інформації, ми приймали участь в ритуалі шкільного мистецтвознавства, який мав за основу, а згодом і породжував, міф про прекрасне. Вчителька, големи і повними захоплення фразами, представляла нам образ митця, вихователя етики й естетики. Явною нам здавалася єдність розуму, краси і добра.

5 жовтня в Я Галереї відкривається персональна виставка Володимира Костирко, який бере за мету деміфологізувати романтичний образ митця. Він нагадує, що рука майстра тримається за пензель лише у перервах між кинджалом, пляшкою чи то революційним прапором, та висуває на суспільний огляд приватне життя Караваджо, Лонгі, Челліні, Торріджіано й Перуджино.

Відверто виділяється з-поміж представленої п'ятірки скульптор **Бенвенуто Челліні**, серійний вбивця та автор власної біографії. Постійно потрапляючи до суду з питань заборонених сексуальних стосунків та крадіжок, Челліні мав на своєму рахунку три вбивства. Два з них (ювеліра і нотаріуса) змусили флорентійця тікати до Неаполя, а третє (ювеліра, який керував переслідуванням Челліні), навпаки, стало у пригоді – новоспечений Папа Павло III видав митцю листа щодо отримання волі. Звісно, за позбавлення художньої волі. Челліні працював на Папу, доки не пограбував його скарбницю. На полотні Костирко Бенвенуто огорнений лаврами чемпіона, Мона Ліза – вічна його супутниця.

Майже антитезою до біографії Челліні виступає біографія **П'єтро Перуджино**. Соціально непомітний майстер свого діла, геній свого часу, трішки скупий та дріб'язковий (але це, за думкою Вазарі, через нефлорентійське походження) вчитель Рафаеля Санті. Та заховане за обрамленням обличчя все ж ховає кримінальне минуле. У грудні 1486 року Перуджино разом із ді Анджело, художником з Перуджі, забили палицями до смерті невідомого чоловіка. На суді Перуджино отримав фінансову пеню, а його приятелю винесли довічне ув'язнення.

П'єтро Торріджіано (вчитель Мікеланджело Буонарроті), звісно ж, кулачний боєць. Йому не потрібні ножі та палиці. Результат його найвлучнішого удару помітно на портретних зображеннях Мікеланджело (дивіться на ніс), а рушійну силу – могутній кулак – Костирко розмістив на родовому гербі Дюрера, отримавши «Герб різьбяр Торріджіано».

Історія **Мікеланджело Мерізі да Караваджо** і **Оноріо Лонгі** пов'язує експозицію «Рука майстра» із спільним проектом Володимира Костирко, Євгена Равського і Станіслава Перфецького «I don't like fish». Тоді Костирко обіграв тему найбільшої субкультури – ультрасів, тепер він запрошує глядача на італійський футбольний матч XVII століття. У Римі 1606 року, саме під час гри у м'яч (яка в Італії зветься «кальчо»), Караваджо і його друзяки, серед яких був архітектор Лонгі, посварилися з

супротивниками та у вихорі сутички вбили хлопця Рануччо Томассоні. Вбили тією ж самою рукою, що малювала «Призивання святого Матфея» та «Жертвоприношення Ісаака». Тіло Караваджо вкрито татухами від Дюрера: на серці фрагмент з проекту пам'ятника селянину («Якщо хтось захоче будувати пам'ятник на честь перемоги над селянами...»*), на кубках пресу – з гравюри «Меланхолія». На шкірі Лонгі череп з кастетом та герб Мистецтва із девізом *Ars Longa Vita Brevis* – мистецтво вічне, життя коротке.

В одному приміщенні з італійськими чоловіками підсилюють старий та знаходять новий зміст роботи «Портрет чоловіка з черепом» і «Стиль бароко». Голова на «Портреті чоловіка з черепом» вже виступає не як важливий елемент портрету, а як натюрмортний символ смерті. Стиль бароко – стиль багатозначно чорний, а тому коштовний. Бо, як за Пітером Грінуеєм, чорний колір нагадує про смерть, що завжди боязко цікавить, відтак найдорожча їжа – чорна **.

Представляючи феномен нових старих майстрів в Україні, Володимир Костирко повторює трюк Караваджо. Подібно до того, як той викопав чотириденний труп, щоб точно зобразити воскреслого Лазаря, Костирко співпрацює із минулим, щоб бути точним у справах з сучасністю. Такий, здавалося б, метафоризм має бути контрольований ножем (згідно з діями Караваджо, який загрожував ститистам зброєю, щоб вони струнко тримали труп). Кинджал у руці Караваджо не символізує пензель, а є саме кинджалом. Усяка таємниця у зв'язку художник–злочинець тут відсутня. Костирко зазначає: «Тиціан малював з припнутим до ременя мечем. Кожній людині потрібна зброя, аби мати можливість захистити себе, свою честь і близьких». Це грубий реалізм. І саме тому, що він таким є, ми маємо простір для метафор, дивлячись на повсякденну сучасність. Досить м'язисту і бритоголову сучасність.

Кожного вечора швидко йду до дому повз компанії спортсменів і розумію: митці серед нас.

* Прес-реліз Дюрера до проекту пам'ятника селянину.

** Теза з фільму Грінвея «Кухар, крадій, його дружина та її коханець» (1989).

За додатковою інформацією, коментарями учасників подій і фотоматеріалами звертайтеся:
Олександра Проценко, координатор проектів //гудімов арт проект
+38 096 6302433 pr@gudimov.com

Арт-центр Я Галерея

Волоська, 55/57

Київ, 04071

/044/ 537 33 51

Арт-центр Я Галерея

Хорива, 49Б

Київ, 04070

/044/ 492 92 03

Арт-центр Я Галерея

Гусенка, 17

Дніпропетровськ

/056/ 713 5 713